

Modalitet og materialitet i elevprodukter i dansk

Marie Falkesgaard Slot

Program

Undersøgelsen opgavestilling og elevproduktion i det 21. århundrede (kort)

Et par definitioner

Opgavedidaktisk model

Eksempler

Drøftelse af multimodalitet og materielle asketer ved opgavestilling og elevproduktion i danskfaget

Forskningsspørgsmål

- *I hvilken udstrækning afspejler opgavestilling og elevernes egenprodukter frembragt i projektforsløbet udvikling af det 21. århundredes kompetencer?*
- *Hvorledes er sammenhængen mellem elevernes udvikling af det 21. århundredes kompetencer og deres faglige kompetencer manifesteret i elevernes egenprodukter?*

Hvilke opgavetyper understøtter i særlig grad elevers varierede brug af multimodalitet, og i hvilken udstrækning understøtter multimodaliteten elevernes faglige kompetencer?

Genstandsfelt

Hvad er en opgavestilling?

- En opgavestilling er en beskrivelse af opgaven henvendt til eleven. Den kan være meget bredt eller meget specifikt formuleret. Den kan fx indeholde krav om indhold, om aktiviteter og produktets form. Det kan dreje sig om opgaver hentet fra læremidler, opgaver læreren eller andre har formuleret.

Hvad er et elevprodukt?

- Et elevprodukt er det produkt elever afleverer individuelt eller i gruppe på baggrund af en stillet opgave (fx dansk stil, lommefilm om leveren, power point om forbrænding, planche om demokrati, fagtekst om hvalen, personkarakteristik, rapport om politiske partier).

Multimodalitetens betydning for faglig læring

- At kunne kommunikere med en varieret og kontekstrelevant brug af multimodale ressourcer indgår som central komponent blandt det 21. århundredes kompetencer (ATC21S).
- I hovedparten af fagene i grundskolen er det at kunne anvende forskellige modaliteter og deres multimodale samspil en central kompetence for faglig læring

Undersøgelse af kombinationen af semiotiske ressourcer: verbalsprog, billeder, grafik, lyd, musik, gestik, digital simulation

Multimodalitet

Materialitet

- All texts have **always been multimodal**, that is, are always, have always been constituted through a number of semiotic modes. (Kress 1996: 20)
- "**Multimodality** as the normal state of human communication" (Kress, 2010) (s. 1).
- **Texts are always multimodal**, so the rhetorical and design decisions lead to the making of ensembles of modes; these are themselves **assembled as orchestrations of modes**, in which purposes and needs of the maker of sign-frames are brought together with affordances in the best possible manner, from the rhetor's and the designer's perspective. (Kress 2009: 157)
- **Den materielle form** " Sites of fixing" - hvor mening repræsenteres (fx bog el skærm)

Figur 1. Kodningskategorier til opgavestilling

Opgavetype	Er der et skriftligt forlæg?	Stillads i opgavestilling	Organisering	Ramme-sætning	Differentiering
Kan ikke afgøres	Opgavestilling	Kan ikke afgøres	Individuelt	Lav	Ja
Udfyldning	uploadet	Fremgangsmåde	Gruppe uden	Høj	Nej
Ekspliciteret	Mundtlig opgave	(trin for trin)	rollefordeling		
procedurefølge	beskrevet	Metode	Gruppe med		
Forklaring	Kan ikke afgøres	Indholds krav	rollefordeling		
Reflekteret		Intet stillads	Kan ikke afgøres		
stillingstagen					
Kreativ produktion					

Figur 2. Kodningskategorier til elevprodukt

It-brug	Procesfastholdelse	Multi-modalitet	Funktionel tyngde	Sekundær funktionel tyngde	Fagligt domæne (JA/Nej)	Organisering (samarbejde)	Proces (Ja/Nej)
Ingen brug af it	Ingen fastholdelse	Modal dominans	Billedlig	Ikke relevant	Terminologi	Individuelt produkt	Metakommunikation
Produktion	Skærmoptagelse	Faglig integreret	Diagrammatisk	Billedlig	Procedure	Gruppeprodukt	Får læreren indblik i proces
Kommunikation	Lydoptagelse	Pynt	Sprog - skriftlig	Diagrammatisk	Metode		
Søgning	Lydoptagelse		Sprog - skriftlig	Sprog - skriftlig			
Dataindsamling	Video optagelse		Sprog - mundtlig	Sprog - skriftlig			
Analyse	Anden optagelse		Symbolsk	Sprog - mundtlig			
Beregning			Lydspor	Symbolsk			
Konstruktion			Layout				
Didaktisk repetitiv							

Kodning af elevprodukter

Scoring af 209

Scorer

jesper

Opgavestillingen kan ikke scores

☐ Opgavestilling kan ikke scores

Opgavestillingen

Opgavetype

Eksplíciteret procedurefølge

☒ Eksplíciteret procedurefølge

☐ Forklaring

☐ Kreativ produktion

☐ Reflekteret stillingtagen

☐ Udfyldning

Er der et skriftlig forlæg?

Opgavestilling uploadet

Stillads i opgavestilling

Indholdskrav

Organisering

Individuelt

Rammesætning

Høj rammesætning

Differentiering

Er der differentiering i opgaven?

☒ 0 | ☐ 1

Opgavebesvarelsen kan ikke scores

☐ Opgavebesvarelsen kan ikke scores

Opgavebesvarelsen

It-brug

Produktion

Procesfastholdelse

Ingen fastholdelse

Multimodalitet

Fagligt integreret

Funktionel tyngde

Sprog - skriftlig

Sekundær funktionel tyngde

Layout

Fagligt domæne

Terminologi

☒ 0 | ☐ 1

Procedure

☒ 0 | ☐ 1

Metode

☒ 0 | ☐ 1

Organisering

Samarbejde?

Individuelt produkt

Proces

☐ Metakommunikation om proces?

☐ Får læreren indblik i proces?

Send

Resultater fra den kvantitative undersøgelse

Videnskonstruktion

- En lille andel af elevprodukterne knytter sig til opgavetyper, der understøtter elevers selvstændige konstruktion og bearbejdning af viden i forbindelse med produktarbejdet,
- Et stort antal elevprodukter gør ikke brug af faglige termer og faglige procedurer,

Faglig kompetent kommunikation

- Elevprodukter i dansk er typisk monomodale,
- Faget dansk skiller sig ud med den højeste andel af monomodale elevprodukter,

Samarbejde

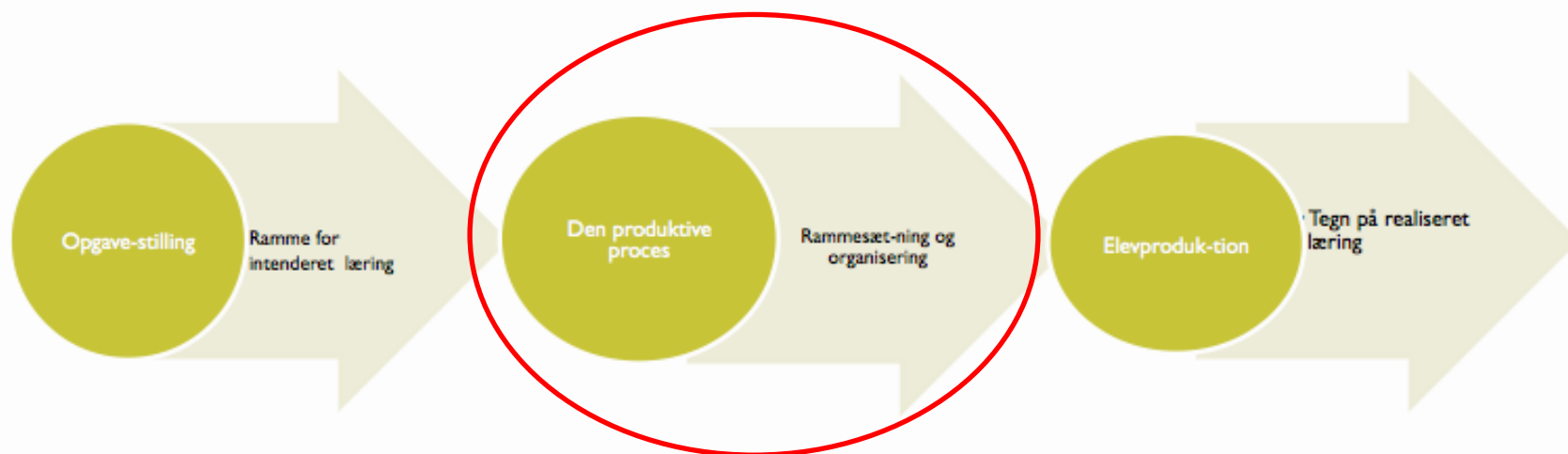
- De naturvidenskabelige fag er kendetegnet ved en relativt en højere grad af gruppeorganisering, mens det i matematik og dansk i meget høj grad er individuelt organiserede.

It-brug

- I 40 % af de indsamlede elevprodukter er der ikke brugt it, ligesom der kan påvises en begrænset variation i brugen af it,
- Funktionelle læremidler understøtter en faglig integreret brug af multimodalitet, hvilket er befordrende for aktiv videnskonstruktion.

Den kvalitative del af undersøgelsen

Opgavedidaktiske elementer

Opgavedidaktisk model

OPGAVESTILLING (INTENDERET LÆRING)

DEN PRODUKTIVE PROCES (RAMMESÆTNING OG ORGANISERING)

ELEVPRODUKT (TEGN PÅ REALISERET LÆRING)

Slot, Hansen og Bremholm, 2015

Træningsopgave
Procedure
Kreativ opgave
Reflekteret
stillingtagen
Forklaring

Ekspliciteret procedurefølge

Lav en personbeskrivelse af en opdigtet person.

Idemyllder:

Skriv nøgleord til din person vedr..

Hvem er det: (navn, alder, familie, venner,)

Udseende: (øjne, ører, næse, hår,)

Tøj: (Hvad slags tøj, farver,)

Opførsel: (hvordan opfører personen sig mod andre)

Kendetegn: (hvad er specielt ved personen)

Andet: (svage sider, stærke sider, drømme)

Lav personbeskrivelsen.

Først skriver du et afsnit om, hvordan din person ser ud. Husk at få specielle kendetegn med.

Skriv så et afsnit om personens påklædning. Husk også her specielle kendetegn.

I næste afsnit skriver du, hvad personen er god til.

I sidste afsnit fortæller du, hvordan personen opfører sig, og hvad andre synes om ham/hende

Fremlæg personbeskrivelsen.

Forbered dig på at læse personbeskrivelsen

Når du læser, skal du huske:

Hold pauser mellem afsnittene

Hold kortere pauser efter komma og punktum

Læs højt, klart og tydeligt.

Ekspliciteret procedurefølge

Din boganmeldelse skal afleveres fredag d. 7. februar og skal indeholde følgende:

Navn, klasse og opgavens navn.

Bogens titel

Forfatterens navn

Forlag

Udgivelsesår

Temaer som bogen berører (nævn mindst to)

Resumé af bogen

Egen vurdering (begrunde hvorfor du synes den er god/dårlig)

Indsæt et billede der passer til din boganmeldelse.

Tænk på layout – hvilke overskrifter skal der være? Hvordan er svarene sat op? Hvordan skal billedet placeres i forhold til teksten? Hvordan ser det færdige resultat ud?

Når opgaven er færdig: Tjek om du har besvaret alle spørgsmålene.

Aflever gerne på computer.

Kreativ opgave med lav rammesætning

0000000314	22	220022	2209	220903	Dansk	Skriv en fantasifortælling.		gabriel.tif
0000000315	22	220022	2209	220912	Dansk	Skriv en fantasifortælling.		magne.tif
0000000316	22	220022	2209	220912	Dansk	Skriv en fantasifortælling.		alberte.tif

Skriv en historie omhandlede cirkus. Under et projekt i dansk skulle eleverne skrive en historie hvor de brugte den viden om cirkus de fik under projektet.		image1.jpg	☐
---	--	----------------------------	--------------------------

100027	1014	101417	Dansk	Skriv en stil	image24.jpg
100027	1014	101417	Dansk	Skriv en stil	image26.jpg
100027	1014	101421	Dansk	Skriv en stil	image28.jpg
100027	1014	101421	Dansk	Skriv en stil	image30.jpg
100027	1014	101421	Dansk	Skriv en stil	image32.jpg
100027	1014	101415	Dansk	Skriv en stil	fristil.docx

Kreativ opgave uden rammesætning

Fristil

Skriv en stil. Emnet bestemmer du selv.
Du må skrive historien i hånden eller på computer.
Afleveres den 13. januar 2014

Hvad er en fristil?

Det hedder fristil, fordi stilen er fri. Og fordi fristil er den eneste disciplin, hvor du rigtig kan folde dig ud med ord. For det skal du. Smage på ord, bruge dem og afsøge sproget ud i de alleryderste kroge, så du får fat i de helt rigtige. De virker nemlig bedst.

Udfyldning

Øveark 2

NIVEAU 1

...skal du arbejde med ...

Bogstaver, lyd og stavelser

OPGAVE 3

Ord i rækkefølge

Man ordner ord alfabetisk efter bestemte regler.

Hvis flere ord begynder med samme bogstav, kigger man på det *andet* bogstav i ordet, derefter det *tredje* osv.

Disse regler bruges bl.a. i ordbøger, leksika, kartoteker, opslagsbøger og navnelister.

Ord og rækkefølge

Skriv ordene i alfabetisk orden efter *første* bogstav. Skriv tal fra 1 til 6.

græsplæne hestebid medalje badedyr fisk foder ✓

mobil trafik fisker kreds kort super ✓

stift teknikker bur kobling koben duft ✓

Sæt X, hvor ordet *brød* skal placeres i de tre alfabetiske rækkefølger.

- ansvar bevis bjerget brik ~~X~~ bulder bur dryp dyst ✓
- barak bleg blis blive bliver blok ~~X~~ bundt bæk bål ✓
- alder andre bark bestand bestyre betydning blæk ~~X~~ ✓

Ekspliteret procedurefølge

Forklaring

BOGANMELDSELSE
af kaskelotternes sang

Din boganmeldelse skal afleveres fredag d. 7. februar og skal indeholde følgende:

- Navn, klasse og opgavens navn.
- Bogens titel *Kaskelotternes sang*
- Forfatterens navn *Bent Haller*
- Forlag *Høst og Søn forlag*
- Udgivelsesår *1998*
- Temaer som bogen berører (nævn mindst to) *Venskab/død*
- Resumé af bogen *Tangge bliver forgiftet*
- Egen vurdering (begrund hvorfor du synes den er god/dårlig) *den er godt
at tangge hører kaskelotternes sang
den er dårlig fordi tangge dør*
- Indsæt et billede der passer til din boganmeldelse.
- Tænk på layout - hvilke overskrifter skal der være? Hvordan er svarene sat op? Hvordan skal billedet placeres i forhold til teksten? Hvordan ser det færdige resultat ud?
- Når opgaven er færdig: Tjek om du har besvaret alle spørgsmålene. Aflever gerne på computer, hvis ikke skal du skrive med din pæneste skrift.

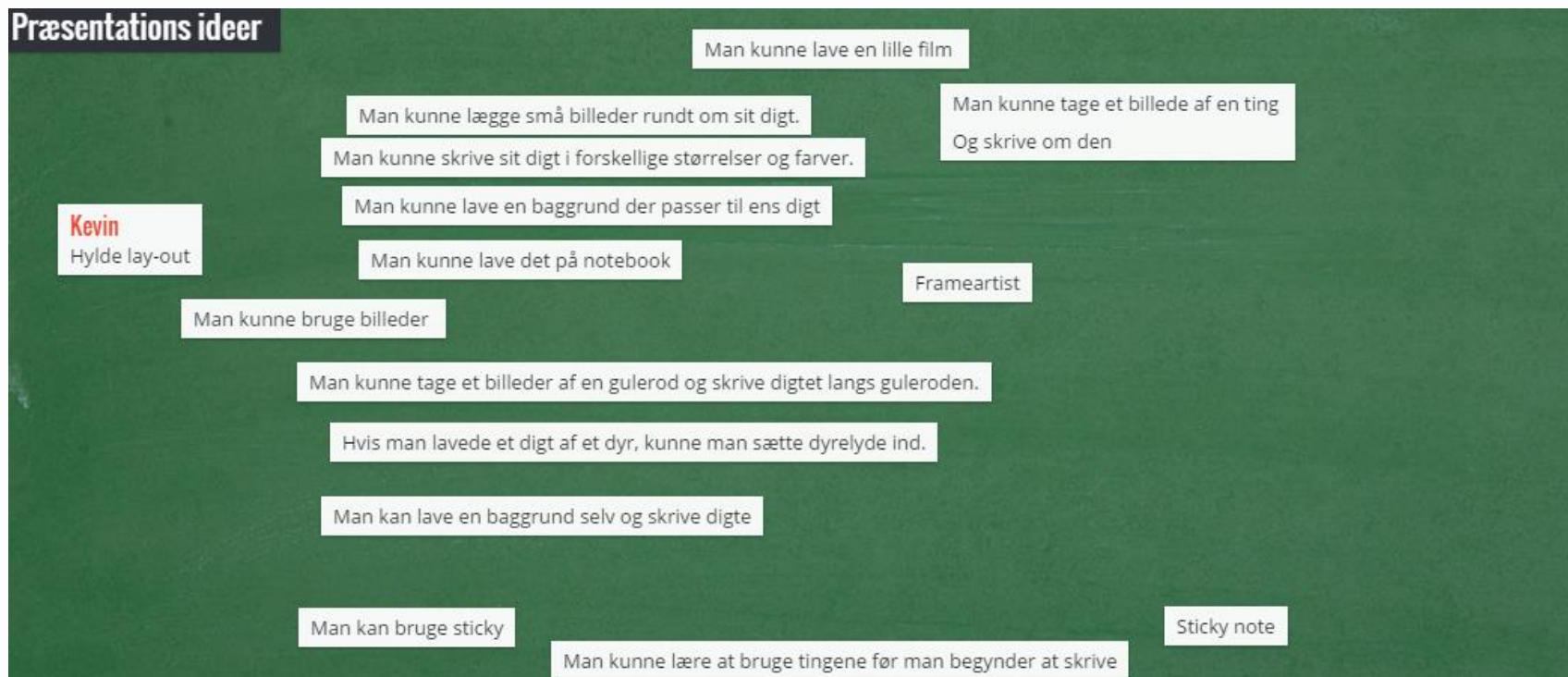
Mål: Kronologisk genfortælling: Eleverne havde besøgt en udgravning i Odense, og skulle "rapportere" kronologisk om besøget. Opgaven skulle besvares i appen "Skriv og læs"

Centrale barriere – en casestory

- Lærereens stilladsering af faglig integreret multimodalitet
- A-faglige multimodale tilgange til opgavestilling og elevproduktion
- Elevers begrænsede forståelser for multimodale genrer i dansk

Forgrund i klasseværelset

Produktion af digitale æstetiske tekster

Opgave 2

Grupper præsenterer deres [padlet](#) og web side

Digte deles på [Wiki og feed back](#)

Brainstorm på padlet med input til vores digt-præsentationer næste uge

Ideers uploade til padlet

Hjemmearbejde: skrive nogle haiku-digte og tænke over, hvordan du vil præsentere dit produkt.

Opgave 3

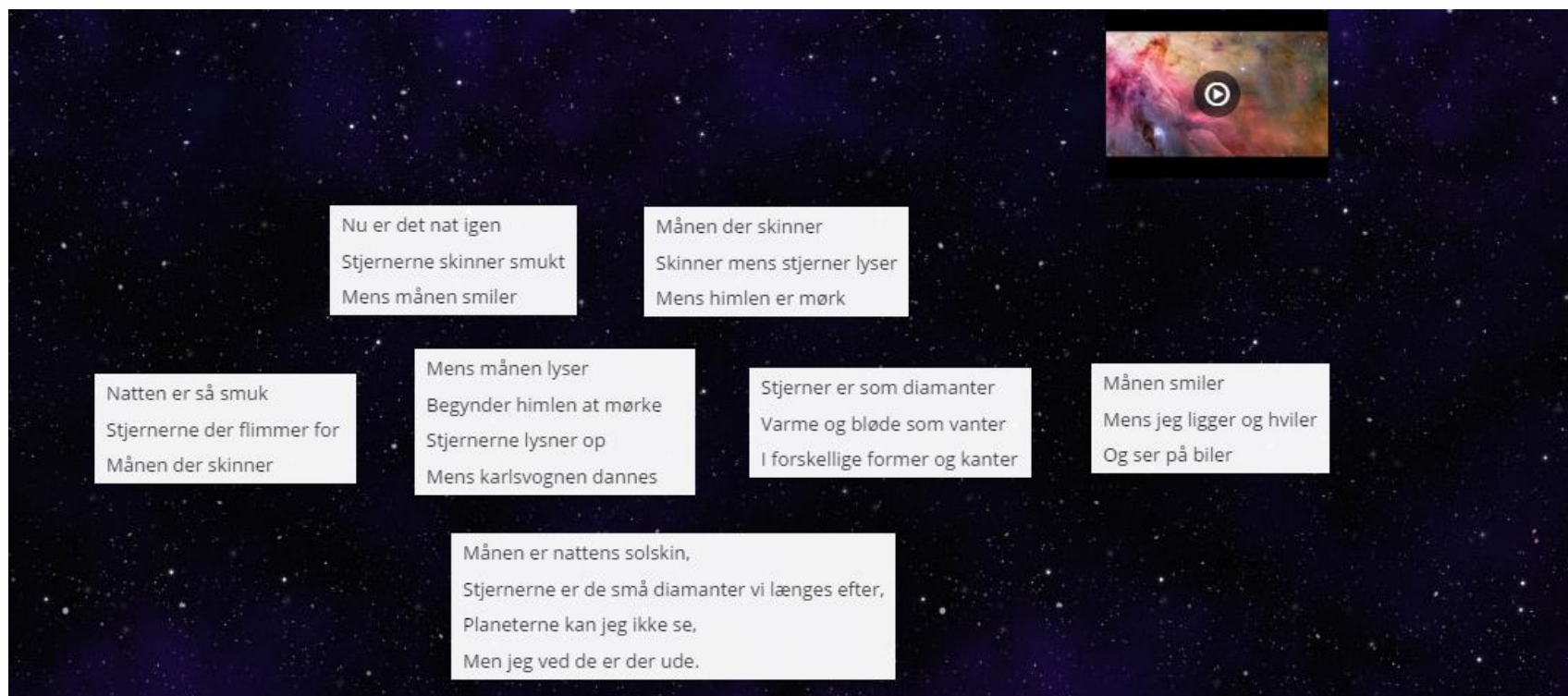
Afslut dine [QR-koder og blogs](#) på Wiki

Hæng QR-koder op og afprøv dem

Præsentation. Det er vigtigt, at 4. og 5. klasse får fortalt, hvad du har lært i dette forløb om poesi

Når præsentationen er færdig: Overvej gode og dårlige ting ved projektet.

Rummet – eksempel på elevprodukt

Materialitet

Elev S1: Ja fordi at ellers så prøv at se hvor meget plads der er **deroppe** for eksempel. Og sådan noget fordi så kunne man jo også ...

Interviewer: Er det fordi det er de forskellige teknologier eller værktøjer som I bruger, som så forhindre at I gør som I gerne vil?

Elev S1 og S2 (samtidig): Ja.

Interviewer: Okay. Ja. Så næste gang, så ville du være mere optaget af at det skulle stå på en anden måde?

Elev S2: Ja. Skrive teksten **ind i musikken måske..** eller sådan et eller andet.

Elev S1: Man kunne for eksempel også lave sådan en, altså, åh jeg kunne finde en melodi og så kunne man jo så skrive digtene ind i den eller sådan. Altså det blev vist på én.

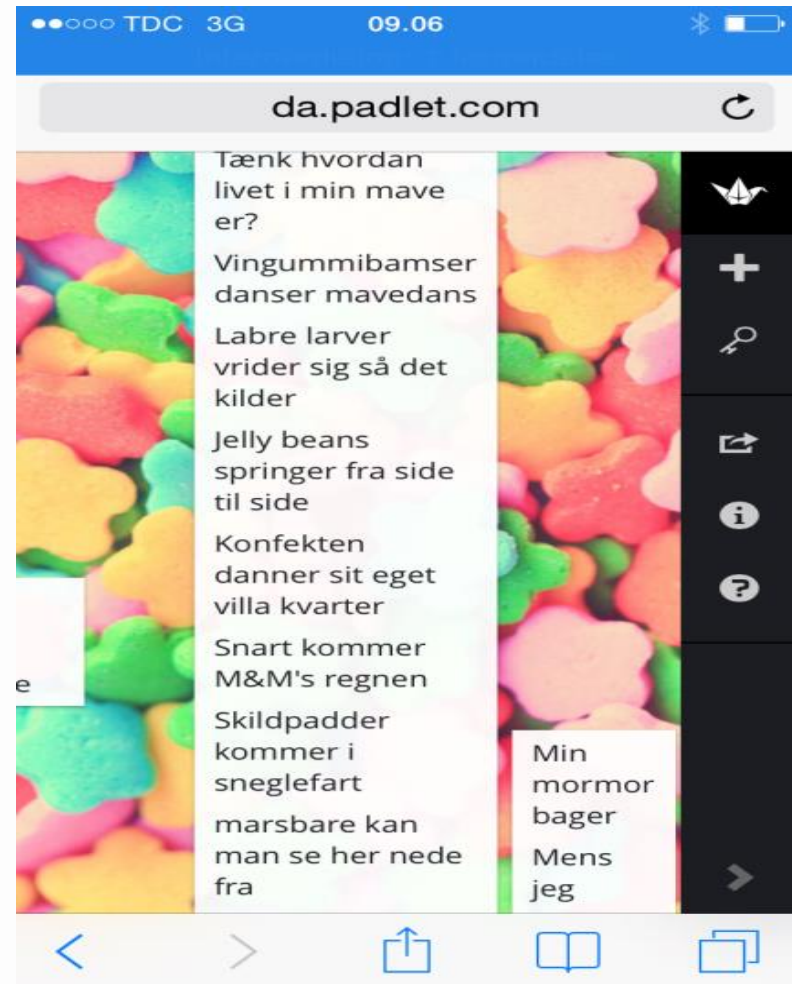
Elev S2: Ja!

Elev S1: Altså sådan at **man bare havde musikken i baggrunden**, eller melodien, og så blev deres tekster skrevet ind. For det er der jo nogle, der har gjort, altså videoer og sådan noget

Elev S2: Ja.

Mono-modal collage

Tænk hvordan livet i min mave er?
Vingummibamser danser mavedans,
Labre Larver vrider sig, så det kildrer,
Jelly Beans springer fra side til side,
Konfekten danner sig eget villakvarter,
Snart kommer M&M-regnen,
Skildpadder kommer i sneglefart,
Marsbar kan man se hernede fra.

Dét er ikke dansk !

- I: Når i er sådan meget kreative på iPad'en og bruger meget tid på at tegne, og sætte sådan forskellige udtryk sammen. Tror i så, at i bliver bedre til at arbejde med dansk?
- S1: Nej.
- S2: Nej, det tror jeg ikke.
- I: Hvorfor tror i ikke det?
- S2: Det har ikke noget med dansk at gøre, at vi bare sidder der og redigere videoer.
- S1: Nej: Vi kunne måske bedre til de præsentationer vi skal til, at lave digitale produktioner og sådan noget. Så vi kan forbedre vores danskevner.
- I: Hvad er danskevner?
- S2: Det sådan så hvor godt man læser og hvor godt man skriver.
- I: Okay. Så dét at kunne redigere videofilm og finde ud af hvilken baggrund, der skal til og sådan, det er ikke dansk?
- S1 og S2: Nej!

Diskussion

- Er det et problem, at elevernes produktive arbejde i grundskolefaget i altovervejende grad er monomodalt, skriftbåret og kun i mindre omfang multimodalt?
- Hvordan kan lærere og elevers multimodale forståelse udfoldes, så faglige problemstillinger repræsenteres i flere og mere nuancerede modaliteter og materialiteter ?
- Er der brug for en (multimodal) opgavedidaktik? Og er der overhovedet tid og rum til at udfolde en undersøgende tilgang til opgavestilling og elevproduktion i dagens skole?

Referencer

- Binkley, M., Erstad, O., Herman, J., Raizen, S., Ripley, M., Miller-Ricci, M., & Rumble, M. (2012). Defining Twenty-First Century Skills. In P. Griffin, B. McGaw, & E. Care (Eds.), *Assessment and Teaching of 21st Century Skills* (pp. 17-66): Springer Netherlands.
- Bremholm, J. (2014). *Veje og vildveje til læsning som ressource: Teksthændelser i naturfagsundervisning med og uden læseguide. Et interventionsstudie om literacy i naturfag i udskolingen*. Ph.d-afhandling, Aarhus Universitet.
- Bremholm, J., Hansen, R. & Slot, M. (2015). *Elevopgaver og elevproduktion i det 21. århundrede: Kvalitativ analyse af elevproduktion i matematik, dansk og naturfag*. <http://auuc.demonstrationsskoler.dk>.
- Bremholm, J., Hansen, R. & Slot, M. (2015). *Elevopgaver og elevproduktion i det 21. århundrede: Præsentation af projektet – forsknings spørgsmål, metode og hovedresultater*. <http://auuc.demonstrationsskoler.dk>.
- Christensen, T.S., Elf, N., Krogh, E. (2014) *Skrivekulturer i folkeskolens 9. klasse*. Odense: Syddansk Universitetsforlag.
- Creswell, J.W. & Clark, V.L.P. (2011). *Designing and Conducting Mixed Methods Research*. New York: Sage Publications.
- Hansen, R., Slot, M. & Bremholm, J. (2015). *Elevopgaver og elevproduktion i det 21. århundrede: Kvantitativ analyse af elevproduktion i matematik, dansk og naturfag (Endline)*. <http://auuc.demonstrationsskoler.dk>.
- ITL-Research. 21CLD Learning Activity Rubrics. 2015, from <http://www.itlresearch.com/images/stories/reports/21cld%20learning%20activity%20rubrics%202012.pdf>
- Hattie, J. (2009). *Visible Learning: A Synthesis of Over 800 Meta-Analyses Relating to Achievement*. New York: Routledge.
- Hattie, J., & Timperley, H. (2007). The Power of Feedback. *Review of Educational Research*, 77 (1).
- Kress, G. (2010). *Multimodality: A social semiotic approach to contemporary communication*. London: Routledge.
- Kress, G. (2003). *Literacy in the new media age*. London: Routledge.
- Shear, L., Hafter, A., Miller, G., & Trinidad, G. (2011). ITL-Research - Phase 2, Design: Introducing ITL-professional learning. from <http://www.itlresearch.com/images/stories/reports/ITL%20Research%20Phase%20II%20Design%20Document-Final%20November%202011.pdf>
- Skjelbred, D. (2009). Lesing og oppgaver i lærebøker. I S. Knudsen, D. Skjelbred & B. Aamotsbakken (red.). *Lys på lesing. Lesing av fagtekster i skolen*. Oslo: Novus Forlag.
- Slot, M. (2015). Scaffolding students' assignments. *IARTEM e-journal* 7 (1).
- Slot, M. (2010). Learning materials in the subject of Danish. Ph.d. afhandling, University of Southern Denmark
- Slot, M., Hansen, R., & Bremholm, J. (2015). *Elevopgaver og elevproduktion i det 21. århundrede: Kvantitativ analyse af elevproduktion i matematik, dansk og naturfag (Baseline)*. <http://auuc.demonstrationsskoler.dk>.

Forskningsprojekter

Nedenfor ses beskrivelser af demonstrationsskoleforsøgenes projekter samt de forskningsaktiviteter, der knytter sig hertil. Der er dels de tværgående forskningsaktiviteter, dels de forskningsaktiviteter, der knytter sig til hvert af de 4 overordnede projekter. Det er ikke alle forskningsaktiviteter, der ligger tilgængelig endnu, men de vil løbende blive tilføjet.

Tværgående forskning	Projekt 1	Projekt 2	Projekt 3	Projekt 4
Resultater, redskaber og rapporter fra den tværgående forskning	IT i den innovative skole - nye kompetencer, nye organiseringsformer i det 21. århundrede	Inklusion og undervisningsdifferentiering i digitale læringsmiljøer	IT-fagdidaktik og lærerkompetencer i et organisatorisk perspektiv	Digitalt understøttede læringsmål
Ingen projektside	Gå til projektets side >>	Gå til projektets side >>	Gå til projektets side >>	Gå til projektets side >>
Se resultater nedenfor	Se resultater nedenfor	Se resultater	Se resultater	Se resultater
Elevproduktundersøgelse	Mediepatruljen	Konsulenters rolle i interventioner	Fremmedsprog	Måling af læringsmål
Ledelse	Konsulentens rolle	Systematisk elevfeedback for differentiering – datainformeret undervisningsudvikling	Matematik	
Læremidler	En matematiklærers it-udviklingsmuligheder	It-støttet undervisningsdifferentiering	Samfundsfag	
	En undersøgelse af et teknologiunderstøttet tværfagligt forløbs effekt på elevers interesse for naturfag	Undervisningsdifferentiering i et opgavedidaktisk perspektiv	Naturfag	
	Engelsk: Shop a blog	Ledelse af skoleudvikling med fokus på it-understøttet differentiering og inklusion – koblingspraksisser og udfordringsdifferentiering		
	Minecraft i danskfaget - lærerpositioner og skriveudvikling			
	Eksperimenterende fællesskaber og børns læringskultur			
	Fremmedsprog			
	Konsulenternes fortællinger om interventionsdesign og -realisering			